

Udskriftsdato: 13. december 2025

FOU nr 2020.3001 (Gældende)

Opfølgning til 2020-30. Natlig aflåsning af vinduer mv. på åben del af institution

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

FOU nr 2020.30

Opfølgning til 2020-30. Natlig aflåsning af vinduer mv. på åben del af institution

Københavns Kommune orienterede mig i et brev af 27. oktober 2020 om, at Specialinstitutionen Skodsborg i anledning af min henstilling havde ændret sin praksis. Brevet indeholdt følgende om praksisændringen:

”(...) Borgercenter Børn og Unge (har) valgt at ophøre med aflåsning af hoveddøren om natten, og indtil videre valgt at opretholde praksis med aflåsning af vinduer og altandøre om natten på de unges værelser på 1. sal på Skodsborg. Denne beslutning er truffet, da borgercenteret vurderer, at det på grund af institutionens målgruppe af unge med selvskadende og potentielt selvmordstruende adfærd og risikoen for personskade ved udspring fra 1. sal, er sikkerhedsmæssigt uforsvarligt at ophøre med aflåsning på 1. salen. Dertil kommer, at Borgercenter Børn og Unge vurderer, at aflåsning af vinduer, således at de kan åbnes på klem og der kan komme frisk luft ind, samt altandøre på 1. sal, er et mindre indgreb i de unges bevægelsesfrihed, end aflåsning af hoveddøren, der udgør den gængse vej ud af institutionen.

Personalet vil, i det omfang de når at møde en ung på vej ud af institutionen, som led i varetagelsen af omsorgen for den unge, fortsat forsøge at opnå dialog med den unge om, hvor den unge er på vej hen, og hvornår den unge forventer at komme tilbage til institutionen igen. Hvis de konkrete omstændigheder, herunder den unges sindstilstand, alder, ærinde og anbringelsesgrundlag gør, at personalet vurderer, at det er uforsvarligt at den unge forlader institutionen alene i løbet af natten, vil personalet følge efter den unge. I sidste ende vil personalet kunne skride til magtanvendelse i form af f.eks. tilbageførelse, hvis de i den konkrete situation vurderer, at betingelserne i voksenansvarsloven er til stede.

Ophør af praksis med aflåsning af hoveddøren medfører dog risiko for, at de unge i nogle tilfælde vil kunne rømme fra institutionen, uden personalet vil kunne nå at konstatere og reagere på det, før end næste morgen, når det bliver klart, at den unge er væk.

Borgercenter Børn og Unge imødeser Ombudsmandens snarlige tilbagemelding om, hvorvidt den foretagne ændring af praksis er tilstrækkelig til at efterleve henstillingen. Hvis Ombudsmanden vurderer, at det ikke er tilfældet, vil Borgercenter Børn og Unge på ny tilpasse praksis, så den er lovmedholdelig. ”

Jeg inviterede herefter Københavns Kommune og Social- og Indenrigsministeriet (nu Social- og Ældreministeriet) til et virtuelt møde med henblik på en nærmere drøftelse af sagen og min efterfølgende vurdering af, om ændringen i praksis var tilstrækkelig til at efterleve min henstilling.

På mødet modtog jeg yderligere oplysninger om praksisændringen, herunder en uddybning af risikoen for personskade ved bl.a. fald fra 1. sal, som var grunden til, at praksis med aflåsning af vinduer og altandøre om natten på 1. sal var opretholdt. Endvidere blev det aftalt, at Københavns Kommune ville afgive et supplerende svar.

Efter mødet modtog jeg Københavns Kommunes supplerende svar af 25. januar 2021. Svaret indeholdt bl.a. følgende:

”Som oplyst i brev af 27. oktober 2020 er Borgercenter Børn og Unge i forlængelse af Ombudsmandens udtalelse af 22. september 2020 ophørt med at aflåse hoveddøren på Skodsborg om natten. Det er alene praksis med aflåsning af altandøre og vinduer (således, at de kan åbnes på klem og der kan komme frisk luft ind) om natten på de unges værelser på 1. sal, der indtil videre er opretholdt.

De unge kan dermed uden videre frit forlade deres værelse og institutionen af den gængse udvej ud ad hoveddøren.

Der er ikke nogen foranstaltninger ved hoveddøren eller voksen visitation af de unge, der måtte ønske at forlade institutionen, sådan som Ombudsmanden betegnede den tidligere praksis, hvor de unge var afhængig af at personalet låste hoveddøren op for dem.

Der er to medarbejdere til stede på institutionen om natten. Deres opgave består i at tage sig af de unge, herunder særligt ift. unge på delvis lukket anbringelsesgrundlag, der periodisk måtte være tilbageholdt på en af de delvis lukkede afdeling. Det kan også være unge, der på forhånd har bedt om at personalet ser til dem, eller spontant tilkalder personalet i løbet af natten. Derudover har medarbejderne en række mere praktiske opgaver, som at bage boller til næsten morgen og ordne vasketøj. Personalet følger også op på dokumentation i de unges sager. Når de er igennem disse opgaver, og der er ro i huset, kan de foretage andre ting, såsom fx at se tv. Personalet befinder sig således i løbet af natten flere forskellige steder rundt omkring i huset og sidder ikke ved hoveddøren og holder opsyn.

Det er kun i det omfang, at en medarbejder når at møde en ung på vej ud af institutionen, at denne går i dialog med den unge om, hvor den unge er på vej hen, og hvornår den unge forventer at komme tilbage til institutionen igen. På samme måde, som personalet vil gøre, hvis de møder en ung på vej ud ad døren om dagen. Begge dele sker som led i varetagelsen af omsorgen over for de unge.

Personalet vil ikke tilbageholde de unge, der ønsker at forlade institutionen. Det vil personalet kun gøre, hvis der er truffet en afgørelse om, at der kan ske tilbageholdelse af den unge efter voksenansvarslovens §§ 11-12 og de i samråd med en bagvagt fra ledelsen vurderer, at de konkrete omstændigheder aktualiserer brug af afgørelsen, og betingelserne for det er til stede i voksenansvarsloven. I størstedelen af tilfældene forlader de unge, der ønsker det, institutionen og vender tilbage igen senere af sig selv.”

Efter modtagelsen af de yderligere oplysninger om praksisændringen på mødet og i den supplerende udtalelse af 25. januar 2021 anså jeg min henstilling i sagen for efterkommet. Jeg lagde i den forbindelse vægt på oplysningerne om, at der ikke længere var foranstaltninger ved hoveddøren eller voksen visitation af de unge, der måtte ønske at forlade institutionen.

Herefter foretog jeg mig ikke mere i sagen.